

STRIZIREP LEGENDA O STEĆCIMA

Autor: Mate Puljak

01.rujan 2020.

Strizirep (staro Strižirep) je naselje između Budimira i Tijarice, teritorijalno je nekada pripadalo Imotskoj krajini, sada se vodi unutar općine Trilj. Prezimena Strizirep odavno nema. Prilikom novog obilaska nisam zatekao nikoga. Vidljivo je da se dosta toga obnavlja, vjerojatno i u turističke svrhe. Prilikom posjete 1998. godine bilo je ljudi. Tada smo ja i arheolog pok. Marijan Lozo čuli predaju o stećcima koji se gore nalaze. Nekada ih je bilo mnogo više. Gdje su završili naš sugovornik nije znao reći. Ostala su samo tri i legenda o braći koja su tu zaspala. Ispričao nam ju je jedan djed Mate Vrgoč. Da li je još živ ne znam.

„Bilo vrime oko glavosika Krstiteljeva kada ovdan naiđoše tri brata. I uvati i' ponoć kraj škole, lipon tamo, a tuten su uvik neke crne i zle sile kovitlale. U zlu uru se naiđoše na zlu mistu, a to ti je, pobro moj, gore nego da si na poskoka ugazijo. Stanu oni tako da zla ura mine, kad se odjednon počelo prikazivati, tri crne prikaze. Ostadoše nji tri ukopana u mistu, unda se uvate za ruke, naprave ko kolo, okrenu lice unutra i zakopaše šta su prinosili. Dođu prikaze do njih i ništa im ne mogaše. Oko 03 sata kad je druga zla ura, zovu prikaze da dođe glavna prikaza i ništa in ni ona ne može. U 06 sati ujutro kad je treća zla noćna ura i kad glavna prikaza ima najveću moć, a kolo slabi, oni zaspu na nogama. Kad san ovlada čovika, prikaza nema moći, uto zora cikne i sve ti to nestane. Ali zora oko glavosika Ivanova kasno dođe. Tako ti oni zaspali namjerno, pobro moj. Ito duboko. Samo da priživu. Kako unda tako i danas; spavaju. Di zaspashe tu in druga braća steljak stavili. Kraj steljaka i danas ima blago zakopano. Kažu da se u 6 sati ujutro, na glavosik Ivanov, mogu vidit četri spodobe kako stražare neće li se probuditi. To su ti, pobro moj, nedovršeni posli.“

Stećci u Strizirepu simbolikom vuku na identične prikaze koje nalazimo na nekropolama Cista Crljivica i Lovreć Kamenjak-Mramori. Na jednom vidimo čarobni štapić grčkog boga sna Hypnosa. San je ujedno i jedan od predajnih motiva. Ova trojica su bili magovi. Oni su znali ako formiraju krug i okrenu se leđima, da im prikaze ne mogu nauditi. Zlo izbjegava krug. To je ostalo zapisano u mnogim narodnim predajama. Kada bi naši stari vidjeli zlo prvo što bi napravili jest da bi odsjekli granu te oko sebe iscrtali krug u zemlji. U te svrhe služilo je nekada i gumno. Đava' se boja' Gospe, gumna i križa. U ovoj predaji imamo elemenata koji upućuju na Templare. Oni nose blago i zakopaju ga. Templari su bili upućeni u magiju (Kabala) s kojom su u kontakt došli za vrijeme boravka u Svetoj zemlji.

Zanimljivo je da se predaja događa u zoru dana Ivanova Glavosjeka kojega obilježavamo 29.kolovoza.

Dio srednjovjekovnih stećaka definitivno nosi templarska obilježja. Stećak, ili kako u Strizirepu i Budimirima kažu „steljak“, ima kontinuitet razvoja od duboke prapovijesti do kasnog srednjeg vijeka.

Zora 29. kolovoza 2020.g. Još čekaju!

Pitanje je čemu upornost?

Kakva je to zadaća?

Kakva je to simbolika?

Što je blokirano na tom mjestu?

Što ne smije izići iz Strizirepa? Ili tko?